

Handläggare
Christina Grefveberg
Telefon: 08-50835181

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 24 oktober 2023

Yttrande över remiss av **Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)**

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/929

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat *Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. I betänkandet föreslår utredningen flera förändringar som krävs i yrkeshögskolan för att säkerställa den växande utbildningsformens effektiva funktion i framtiden. Bland annat ska arbetsmarknadens behov även i fortsättningen styra yrkeshögskolan. Det ska vara en hög tillit till yrkeshögskolan. Exempel på förslag som utredningen tar upp är långsiktighet, rättssäker antagningsprocess och studiedokumentation, progression och examensnivåer samt studerandes hälsa.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till betänkandets förslag i dess helhet. Förslagen skapar förutsättningar för att yrkeshögskolan och dess särart ska kunna fortsätta att utvecklas med bibehållen kvalitet.

Ärendet

Kommunstyrelsen har bitt arbetsmarknadsnämnden yttra sig om *Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)*.

Betänkandet *Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:21)* föreslår förändringar som krävs i yrkeshögskolan för att säkerställa den växande utbildningsformens effektiva funktion i framtiden. Syftet är att förtydliga yrkeshögskolans roll i utbildningssystemet och att skapa förutsättningar för att

yrkeshögskolan ska kunna fortsätta utvecklas med bibehållen kvalitet.

I betänkandet läggs flera förslag som utredningen bedömer vara en vägledning för yrkeshögskolan i framtiden och för kommande reformering. Bland annat lyfts att arbetsmarknadens behov ska fortsatt styra yrkeshögskolan. Det ska vara en hög tillit till yrkeshögskolan. Spelreglerna ska vara tydliga – det ska vara lätt att göra rätt.

Utbildning inom yrkeshögskolan initieras och drivs i nära samverkan med arbetslivet och dimensioneras efter arbetsmarknadens behov. Dess konstruktion och uppdrag skiljer sig från andra utbildningsformer. Yrkeshögskolans särart, menar utredningen, ska fortsatt vara styrande.

Utredningen föreslår en möjlighet för anslagssparande för Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). Det ska ge möjlighet för MYH och utbildningsanordnare att stärka mångfald och flexibilitet samt att bättre planera verksamheten. För att möta arbetslivets behov föreslås även ett ökat anslag till yrkeshögskolan. Långsiktighet är nödvändigt med ett mer stadigvarande utbud av utbildningar. MYH bör fortsätta möjliggöra för bättre förutsättningar för planering av yrkeshögskoleutbildning och fatta beslut om fler utbildningsomgångar i samma ansökan. På så viss frigörs mer tid för utbildningsanordnare och MYH.

Nuvarande ansökningsprocess till yrkeshögskolan är decentraliserad vilket innebär att den sökande kan söka till flera utbildningar samtidigt men kan också få olika bedömningar av sina formella förkunskaper. Utredningen bedömer att det av både rättssäkerhets- och administrativa skäl behöver vara en aktör som kan garantera ett gemensamt ansökningsystem. Den exakta utformningen bör undersökas i en fördjupad utredning.

Ett förstärkt system för studiedokumentation är nödvändigt enligt utredningen och föreslår att Myndigheten för yrkeshögskolan i samverkan med Myndigheten för digital förvaltningen (DIGG) bör utforma ett nytt studiedokumentationssystem.

När det gäller vissa frågor om examina och progression föreslår utredningen att yrkeshögskolan bör omfattas av fördjupningsutbildningar motsvarande minst 200 poäng som gör det möjligt att uppnå en kvalificerad yrkeshögskoleexamen. Utbildningar som omfattar minst 100 yrkeshögskolepoäng och som inte är fördjupningsutbildningar, ska minst en fjärdedel av

utbildningstiden bestå av LIA på en arbetsplats. Undantag kan medges av MYH.

Utredningen föreslår ett tydligare ansvar genom lagändring av utbildningsanordnarens och ledningsgruppens ansvar. En utbildningsanordnare ska vara den som har det huvudsakliga ansvaret för utbildningen. Det ska finnas en ledningsgrupp för varje utbildning och det ska i lag och förordning beskrivas vilka uppgifter ledningsgruppen har.

Slutligen behövs fler åtgärder för att främja kvalitén i yrkeshögskolan. Utredningen föreslår att MYH får i uppdrag att analysera och föreslå åtgärder för att öka de studerandes förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningarna genom att undersöka vilka funktioner som kan vara gemensamma kopplat till studerandes hälsa. När det gäller kvalitet genom nationellt likvärdigt innehåll menar utredningen att det inte behöver regleras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben vid arbetsmarknadsförvaltningen i samråd med Vuxenutbildning Stockholm.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till betänkandets förslag i dess helhet. Förslagen skapar förutsättningar för att yrkeshögskolan och dess särart ska kunna fortsätta att utvecklas med bibehållen kvalitet. Vår bedömning är att det är i linje med det förändringsarbete som vi ser är nödvändigt för yrkeshögskolan.

Nedan följer några utvalda förslag i betänkandet som vi särskilt vill belysa.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på utredningens förslag om möjlighet till anslagssparande för Myndigheten för yrkeshögskolan. Vi delar utredningens analys att det underlättar planeringen och ger ett effektivt nyttjande av statsbidraget. Yrkeshögskolan fortsätter att växa i volym, dess särart och utveckling bidrar till ekonomiska och sociala hållbarhetsmål. Det är rimligt att anslaget till yrkeshögskoleutbildningar utvidgas med permanenta medel.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar utredningens analys om att ett gemensamt antagningssystem är av betydelse för att effektivisera administrationen. Ur ett studerandeperspektiv handlar det om rättssäkerhet. Den studerande har likt högskolans antagningssystem fått sin behörighet prövad vid ett tillfälle och behöver inte göra det

vid varje ansökan. Vi har också uppmärksammat ökat fusk med betyg från sökande, vilket är svårt för en enskild utbildningsanordnare att hantera effektivt och rättssäkert. Det bör vara obligatoriskt för anordnare att ingå i ett gemensamt antagningssystem.

Det behövs ett nytt digitalt system för studiedokumentation som utredningen föreslår. Det är särskilt viktigt för den enskilde studenten att kunna få ut dokument, utbildnings- och examensbevis oberoende av en enskild utbildningsanordnare. Vi anser att det är ett prioriterat utvecklingsområde för MYH.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till förslaget om ökad progression inom yrkeshögskolan samt att kunna erbjuda fördjupningsutbildningar som kan ge möjlighet till att uppnå kvalificerad yrkeshögskoleexamen. Utredningens förslag löser en del av problematiken men inte allt då det finns inläsningseffekter för vissa yrkeshögskoleutbildningar med dagens beslut om tillhörighet på en viss SeQF-nivå.

Det bör till exempel inte vara längden på utbildningarna som ska avgöra vilken examensnivå som uppnås utan att examenskraven i förordningen om yrkeshögskolan ska återspegla de nivåbeskrivningar för kunskaper, färdigheter och kompetenser som föreskrivs för nivå 5 respektive 6 i referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande. Vår rekommendation är därför att det är innehållet som bör ligga till grund för SeQF nivå 6 och en kvalificerad yrkeshögskoleexamen, än antalet yrkeshögskolepoäng. Den nuvarande lagstiftningen leder till en onödig samhällsekonomisk kostnad då kraven är att den studerande som gått en mer avancerad utbildning läser ytterligare en utbildning för att de utbildningarna tillsammans ska nå kvalificerad yrkeshögskoleexamen.

Det är särskilt betydelsefullt ur ett diskriminerings- och jämställdhetsperspektiv att fortsätta skapa förutsättningar för långsiktighet, som utredningen föreslår. Utbildningar behöver finnas över tid för att den studerande till exempel ska kunna hinna läsa in behörighet, vara föräldraledig under utbildningstiden eller för studerande med särskilda behov som behöver längre tid att genomföra utbildningen. Det är också mer resurseffektivt för utbildningsanordnare. Längre varaktighet är även betydelsefullt för smala yrkesområden eller yrken som fyller samhällsviktiga behov.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar utredningens bedömningar att det inte finns behov av förändringar när det gäller nationellt likvärdighet innehåll för vissa utbildningar. Däremot finns det ett

fortsatt utvecklingsarbete som behöver göras i samverkan med MYH, anordnare och arbetslivet. Exempelvis bör det i nationella utbildningsplaner finnas utrymme för lokala eller regionala variationer.

Slutligen instämmer vi i utredningens analys om att studerandehälsan bör vara ett prioriterat område i syfte att främja kvalitén och öka studerande förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningar. Det är ytterst angeläget att skapa likvärdiga förutsättningar för studerande.

Karina Uddén	Anders Nordborg
Arbetsmarknadsdirektör	Utvecklingschef
Arbetsmarknadsförvaltningen	Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

1. Remiss – Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2023-10-12
Anders Nordborg, Utvecklingschef	2023-10-12